

Taijiquan

TAIJIQUAN A "SZTUKA WALKI" SUN ZI I IDEE TRADYCYJNEJ CHIŃSKIEJ WOJSKOWOŚCI

Konrad Dynarowicz

Mówiąc o Taijiquan polscy autorzy zazwyczaj piszą na temat Zhang Sanfenga (Chang San-Fenga), taoizmu oraz rodziny Yang. Niewielu stara się badać źródła tego stylu. Poniższy artykuł stara się wypełnić tą lukę i nakreślić trochę inne jego oblicze.

Jeśli chodzi o formę to wszystkie style Taijiquan wywodzą się z form rodziny Chen. Natomiast formy rodziny Chen mają swoje źródło w "*Klasyce Walki Wręcz*" ("Quan Jing") [\(1\)](#) generała Qi Jiguanga (Chi Chi-Kuanga) (1528 - 1587). Pisma i dokonania generała Qi wywarły olbrzymi wpływ na uwczesną wojskowość chińską oraz po części stały się zaczymem do powstania Taijiquan.

W swojej "*Klasyce Walki Wręcz*" Qi opisał 32-ruchową formę ręczną, która była przeznaczona do treningu oddziałów wojskowych. Forma ta została stworzona poprzez syntezę najlepszych cech 16-tu stylów, które znał i ćwiczył generał Qi. (Będąc wojskowym i jednocześnie praktykiem sztuk walki był wrogiem "*kwiecistych form*" czyli form w których występował przerost formy nad treścią.) Podobną rzecz jak z formami ręcznymi uczynił jeśli chodzi o bronie, wykorzystując techniki włóczni Tang Shun-Chih (1507-1560) oraz kija Yu Ta-Yu (1504-1580). Zarówno Tang jak i Yu byli towarzyszami broni generała Qi. Byli nimi także Ho Liang-Chen, Cheng Jo-Tseng, Wu Shu i Mao Yuan-l [\(2\)](#)

, dowódcy polowi ale także reformatorzy wojska i autorzy pism w których przekazywali swoje myśli i doświadczenia.

Tang Shun-Chih oparł swoje pisma - "*Wu Pien*" - o pracę generała Qi. Nic więc dziwnego, iż uczynił to również i Chen Wangting (1600-1680) twórca stylu Chen Taijiquan. Według historyków Tang Hao i Gu Liuxin 29 postaw zawartych w stylu rodziny Chen wywodzi się ze stylu generała Qi Jiguanga. Tang Hao odkrył też w Chenjiagou, wiosce rodziny Chen, kopie prac generała Qi [\(3\)](#).

Na powstanie Taijiquan miał olbrzymi wpływ generał Qi Jiguang. W tym kontekście nie powinno więc zaskakiwać, że na idee, filozofię i taktykę stylu miały wpływ idee chińskich wojskowych z XVI i XVII oraz oczywiście "*Bing Fa Sun Zi*" czyli "*Sztuka Wojny Sun Zi*".

Dla niektórych praktyków Taijiquan może wydawać się to nieprawdopodobnym ale jest to jak najbardziej możliwe.

W pracy "Ta Shou Yoa Yen" Wu Yuxianga można przeczytać następujące słowa: "*Jeśli przeciwnik się nie porusza, ja też się nie poruszam; jeśli przeciwnik wykona choćby niewielki ruch, uderzam pierwszy*"

[\(3\)](#)

. W XVI wieku generał Yu Ta-Yu, słynny również ze swoich umiejętności walki kijem pisał co następuje:

"Tuż przed użyciem energii przeciwnik jest twardy. Korzystam z miękkości, która podąża za użytą przez niego energią. Przeciwnik jest wzburzony podczas gdy ja czekam w spokoju manipulując nim podczas gdy on się miota"

[\(3\)](#)

Natomiast tak naprawdę wiele z tych idei można znaleźć w "*Bing Fa Sun Zi*". Co tam znajdujemy?

uj, kiedy nie jest na to przygotowany, pojawiaj się tam, gdzie on się tego nie spodziewa"

"Atak

. Czytamy również:

"Znaj wroga i znaj siebie, a choćbyś stoczył sto bitw, nic ci nie grozi"

...

"Tak ulotny i nieuchwytny, że nie ma postaci. Tak cudownie tajemniczy, że go nie słyhać. Dzięki temu staje się panem losów swojego przeciwnika"

[\(4\)](#)

U Sun Zi możemy przeczytać również myśli na temat metafor "woda" czy "pustka" używanych w Taijiquan a także innych wewnętrznych systemach.

"Wojsko można porównać do wody, bo jak woda nie trzyma się wyżyn i podąża w dół, tak i wojsko unika pełni sił, a uderza w ich pustkę"

[\(4\)](#)

Natomiast Ho Liang Chen w swoim *"Chen Chi"* rozwija idee Sun Zi mówiąc o niespodziewanym działaniu, energii i spontaniczności, a więc o ideach tak nierozzerwalnie związanych z Taijiquan. O niespodziewanym działaniu mówi co następuje:

"Nasza stałość (spokój) jest niespodzianką dla niecierpliwego nieprzyjaciela, twoja swoboda jest niespodzianką dla zmęczonego przeciwnika... Wszystko może być niespodzianką"

[\(4\)](#)

Również i w *"Podręczniku z Dwóch Sal"* autorstwa Chen Wangtinga, można znaleźć bezpośrednie odniesienia do *"Bing Fa Sun Zi"*: *"Każdy wie jak wykonać rzut czy zablokować atak przeciwnika ale tylko kilku wie jak zdobyć przewagę dzięki działaniu przeciwnika"*

[\(5\)](#)

. A co pisze Sun Zi:

"Kto potrafi zwyciężać zależnie od zmian w sytuacji przeciwnika, o tym powiadają boski"

[\(4\)](#)

W *"Podręczniku..."* można również znaleźć dosłowne nawiązania do *"Tan Daoji"* (czyli "Trzydziestu Sześciu Podstępów") a konkretnie taktyki nazywanej *"Zwód na Wschód i Atak od Zachodu"*

:

"Przewchwycić atak od przodu i chronić tył, nie pozostawiając miejsca które jest odkryte. Uderzać od zachodu czyniąc hałas od wschodu - oto są strategie, które mistrz musi znać"

[\(5\)](#)

Bez wątplenia można więc stwierdzić, iż chińska tradycyjna strategia wojskowości była wyjątkowo obfitym źródłem dla taktyki i filozofii Taijiquan.

Przypisy:

1. *"Klasyka walki wręcz" ("Quan Jing") była rozdziałem pracy generała Qi Jiguanga na temat strategii i sztuk walki noszącej tytuł "Nowa książka na temat efektywnych technik" ("Ji Xiao Xin Shu").*

Prace generała Qi były wielokrotnie wydawane w Chinach i cytowane przez innych wojskowych, były też wydawane pod różnymi tytułami w Japonii i Korei.

2. *Wielu z nich było ludźmi niskiego stanu, którzy dzięki zdolnościom i osobistym przymiotom stali się dowódcami polowymi.*

3. *Douglas Wile, "T'ai-chi's Ancestors. The Making of an Internal Martial Art", Sweet Ch'i Press, NY 1999*

4. *Sun Zi "Sztuka Wojenna. Chiński traktat o skutecznej taktyce i strategii w walce zbrojnej oraz w życiu i w interesach", spolszczył i opracował Robert Stiller, vis-a-vis/Etiuda, Kraków 2003.*

5. www.chansigong.quizk.com (cytat z "Summary Prose of the Art. Of Fist by Chen Wan Ting, the founder of Chen Style Taijiquan" - tłumaczenie własne autora.)

(Uwaga autora: W powyższym artykule ze względów praktycznych używam zarówno transkrypcji pinyin, jak i transkrypcji Wade-Gilesea.)